

Тоест, тук, както се подразбира, циганката не защитава всяка престъпност сред своите. Но тя не счита за престъпление дребни факти и то на млади хора, които тепърва трябва да живеят. Дребната кражба, дребното присвояване и други такива, все още за немалка част от ромите не са престъпления, а традиционни средства за осигуряване на физическото оцеляване на личността, семейството, групата, общността.

Интересното и особеното при ромите е и едно друго обстоятелство. Тяхното чувство за чест и достойнство твърде често се преплита с тяхното **гостоприемство**. Ром, който не кани гости и не го канят на гости, не е човек. Или това е човек, който е загубил чест и достойнство пред своите. Напротив, по масовостта на гостите и по размера на разходваните средства за приемане на гостите се "изчислява" честта и достойнството на съответния ром-домакин.

Циганското гостоприемство трябва да се обясни с комплекс от условия, фактори и причини, в които обаче прозират две особено важни неща, които тук заслужават специално отбелязване.

Първо, циганското гостоприемство като допълващ информационен фактор. Циганите нямат своя писмена култура. Средствата за масова информация почти не се занимават с циганските проблеми и дилеми или когато се докосват до тях ги интерпретират едностранчиво и преднамерено негативно. А това означава, че животът на циганите се съпътства с определен информационен "глад", част от задоволяването на който става по време на гостувания. Гостите са от различен пол и възраст, с различна жизнена опитност и култура, с различна информираност за самите роми и за "другите", и т. н. В този смисъл те фактически играят ролята на информатори, на носители на нова, значима и потребна информация, без която ромите биха били още по-откъснати от съответното съвремие, а следователно и още по-изостанали в своя бит и култура.

Второ, циганското гостоприемство като условие и фактор за утвърждаване на социален (личностен, семеен и дори групов) престиж. Става дума за това, че вън от собствената си среда ромът никога не е център на внимание в позитивен план, освен в елементарен вид, когато се изявява като меч-